

Ey Adem oğlu! Allah senin burnunu deldi ve sana koku almayı bahşetti. Kulaklarını deldi ve duyma özelliği verdi. Ağzını yardı ve sana dilinle bütün yemeklerden tat alma özelliği bahşetti. İki gözünü yardı da sana görmeyi nasip etti. İşte senin cildin. Onda içeriye hava alan dışarıya buhar, yani ter atan, bol hava ve buhar toplayan binlerce gözenekler vardır. Öyleki bunları senin ter kibinin dairesi çerçevesinde i'tidal çizgisine oturtmuştur.

Senin beyninin özünde akıl ve düşünce, ayağının özünde seni ayakta tutan bir güç, sulbünün (genlerinin) özünde ise senin şeklini karakterini taşıyan bir kuvvet vardır. Midenin özünde sindirim yolları, kalbinin özünde anlayış gücün, algılama tekniğin, düşünce boyutların ve beyninle alakalı fitri olan hüküm çıkarma gücün vardır. Senin damarların kainatın bitkileri gibidir. Alnının yüzeyi, kaderin çizgileri gibi, iki gözün yıldızlar gibi, ağzındaki dizilmiş dişlerin ise, bir nizam dahilinde yörüngelerinde hareket eden yıldızlar gibidir.

Yüzünü besleyen maddeler, suyun merkezine doğru akan dizilmiş ıslak buhar damlaları gibidir. Onlar, yüzündeki kılların gıda maddesi gibi kaynaklarının nisbetine göre hareket eder, ya da durur. Başının, boynun vasıtasıyla vücuduna bağlanması; güneş yıldızlardan yayılan ışınların, yalçın dağlar vasıtasıyla ulvi alemden yeryüzüne bağlanmasına benzer. İki elinin ayaklarına veya diğer uzuvlarının birbirine uzanmasına göğsünün engel olmaması da, řu görünen yeryüzü ve gök yüzünün birbirlerine olan bitişmesindeki uygunluk gibidir. Ki yeryüzünün herhangi bir maddesi ne gökyüzüne ne de gökyüzünün ki yeryüzüne karışmaz.

Ey insan! Sen bu garipliklerin toplandığı yer, bu acaibliklerin hazinesi, bu muhtevaların kaynağı, bu ta'yinin noktası, Allah'ı müşahede edenlerin en yücesi, gizli sırların mahalli ve özlerin yöneldiği bir manasın. Nefsini tanıyabilirdin mi? Onu tanıma hususunda hangi noktadasın? Sen öyle bir şeysin ki, eşya seninle aslını bulur. Öyle bir maddesin ki, o maddenin cüz'ünden kainattaki bütün cüzler fıskırmıştır. Ama ey miskin, sen kendini tanımaktan idare etmekten, şekillendirmekten aciz olduğun halde, seni şekillendiren kimseye karşı delil istiyorsun. Gaflet uykusundan gözlerini uyandır.